

Anneli Kiljunen sd ym.

Lakialoite laiksi vammaisetuuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

Hallitus lakkautti keliakiaa sairastavien ruokavaliokorvauksen 1.1.2016 alkaen. Tuella oli korvattu 16 vuotta täyttäneille ja sitä vanhemmille keliakiaa sairastaville gluteenittoman ruokavalion aiheuttamia lisäkustannuksia. Korvaus oli 23,60 euroa kuukaudessa. Tällä hetkellä keliakiaa sairastavat yli 16-vuotiaat eivät saa lainkaan yhteiskunnan tukea sairauden hoitoon. Tämä asettaa heidät epätasa-arvoiseen asemaan suhteessa muita autoimmuunisairauksia sairastaviin, joille yhteiskunta myöntää tukea pääsääntöisesti lääkekorvausjärjestelmän kautta.

Keliakia on lääketieteellisesti todettu parantumaton autoimmuunisairaus. Muita autoimmuunisairauksia ovat esim. nivelreuma, MS-tauti ja tyypin 1 diabetes. Keliakian ainoa hoito on elinikäinen gluteeniton ruokavalio, eikä sairauden hoito muutu tai helpotu ajan kuluessa. Hoitamaton keliakia altistaa useille lisäsairauksille, jotka edellyttävät pitkäaikaista hoitoa ja jotka aiheuttavat työkyvyttömyyttä: näitä ovat esim. osteoporoosi, anemia, masennus ja pahimpana vaihtoehtona ohutsuolen pahanlaatuinen syöpä, lymfooma. Edellä mainituista sairauksista koituu yhteiskunnalle runsaasti ylimääräisiä kustannuksia terveydenhuollon menoina. Oikealla ruokavaliolla ja hoidolla keliakikko pysyy toiminta- ja työkykyisenä.

Keliakian hoidon vaatimat gluteenittomat elintarvikkeet ovat merkittävästi tavanomaisia tuotteita kalliimpia. Vuonna 2017 tehdyn hintaselvityksen mukaan keliakian ruokavaliohoito aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia 62 euroa kuukaudessa eli 744 euroa vuodessa. Hoidon kustannukset ovat pysyviä.

Keliakikkojen sairauden hoidon turvaamiseksi lakiin vammaisetuuksista tulee lisätä säännökset keliakiakorvauksesta, jolla hoidosta korvattaisiin 50 % eli 31 euroa kuukaudessa. Korvaus tulisi sitoa hintatason muutoksiin siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Vuoden 2015 lopussa ruokavaliokorvauksen saajia oli 34 520. Nettolisäys korvauksen saajissa 2010-luvulla on noin 1 000 henkilöä vuodessa. Arvion mukaan vuonna 2019 olisi 38 500 keliakiaa sairastavaa henkilöä, joilla sairaus on asianmukaisesti diagnosoitu. Keliakiakorvaus lisäisi vammaisetusmenojen näin ollen noin 15 miljoonalla eurolla vuodessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Lakialoite LA 61/2018 vp

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

vammaisetuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään vammaisetuksista annetun lain (570/2007) 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1050/2009 ja 1452/2015, uusi 3 momentti sekä lakiin siitä lailla 1452/2015 kumotun 14 ja 19 §:n tilalle uusi 14 ja 19 § seuraavasti:

2 §

Etuudet

Vammaisetuutena pidetään myös keliakiakorvausta. Keliakiakorvaus myönnetään toistaiseksi.

14 §

Keliakiakorvaus

Oikeus keliakiakorvaukseen on 16 vuotta täyttäneellä henkilöllä, jonka on asianmukaisesti määritellyn keliakian tai ihokeliakian takia ehdottoman välttämätöntä käyttää gluteenittomia tuotteita. Keliakiakorvaus on 31 euroa kuukaudessa.

Keliakiakorvausta voidaan maksaa samanaikaisesti vammaistuen tai hoitotuen kanssa.

19 §

Keliakiakorvauksen hakeminen ja ilmoitusvelvollisuus

Keliakiakorvaushakemuksessa on ilmoitettava hakijaa koskevat 17 §:n 1 momentin 1, 2 ja 5 kohdassa mainitut tiedot. Lisäksi hakemuksessa on ilmoitettava tiedot keliakiakorvaukseen oikeuttavasta sairaudesta. Keliakiakorvauksen saajan on ilmoitettava 17 §:n 2 momentin 1 kohdassa mainitut tuensaajaa koskevat tiedot. Keliakiakorvauksen hakijan ja saajan on annettava Kansaneläkelaitokselle myös muut hakemuksen ratkaisemiseksi ja etuuden maksamiseksi välttämättömät tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakialoite LA 61/2018 vp

Helsingissä 26.10.2018

Anneli Kiljunen sd
Maria Guzenina sd
Jukka Gustafsson sd
Tarja Filatov sd
Eero Heinäluoma sd
Riitta Mäkinen sd
Lauri Ihalainen sd
Ilkka Kantola sd
Mika Kari sd
Ilmari Nurminen sd
Satu Taavitsainen sd
Ville Skinnari sd
Suna Kymäläinen sd
Katja Hänninen vas
Jari Myllykoski vas
Matti Semi vas
Aino-Kaisa Pekonen vas
Silvia Modig vas
Pia Viitanen sd
Tuula Haatainen sd
Leena Meri ps
Krista Kiuru sd
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Hanna Halmeenpää vihr
Eeva-Johanna Eloranta sd
Satu Hassi vihr
Johanna Karimäki vihr
Sirpa Paatero sd